

INFORME

El proppassat dia 27-05-1996 el tècnic que subscriu va visitar, en companyia de l'alcalde de Canals, les instal·lacions del campanar d'Aiacor, antiga població que és ara dependent de Canals.

En la planta intermèdia hi ha un magnífic rellotge mecànic, dels anomenats "de ferrer", possiblement construït a finals del XVIII, i que sembla estar en magnífiques condicions de conservació, encara que un poc brut.

El rellotge, de triple corda manual, ja fou modificat per tocar elèctricament les dues campanes de la torre, de les quals afegim les fitxes descriptives. El mecanisme horari, actualment parat, té, com a característiques peculiars que denoten la seua antiguitat, un llarg pèndol, que assegura la seua estabilitat temporal, i una esfera o mostra, amb una sola agulla. Aquesta mostra externa compta també amb algunes xifres (no totes) aràbigues, pintades en rajoles ceràmiques.

Ja que el rellotge és de gran importància caldria restaurar-lo, per que seguirà funcionant, ja que es tracta, sense dubte, del element patrimonial més interessant no sols de l'església sinó de la població.

En el cas, probable, que no haia personal per donar-li corda cada dia, només es deu mecanitzar el rellotge de la manera següent:

- un motor per a cadascuna de les "cordes" o remuntatges, amb el consegüent desembragament, de manera que no interferesca en el normal funcionament del rellotge
- un regulador, si és possible, controlat per ordinador, que mantinga el rellotge en hora, exclusivament mitjançant el control del pèndol (detenció cíclica si no està en hora) i de cap altra manera.
- el rellotge haurà de mantenir la única agulla actual, ja que és un element principal del mecanisme, el qual, al mateix temps, li dona una personalitat pròpia.
- es podrà modificar l'esfera o mostra, però no sembla acceptable la seua substitució per una de metacrilat, transparent, que destrossaria un altra característica del rellotge. Caldria, més

substituir-la per una esfera o mostra de pedra, amb les xifres clàssiques, romanes, (I - II - III - IIII - V - VI - VII - VIII - IX - X - XI - XII). Per altra banda caldrà conservar, encara que no en el seu lloc actual, les rajoles ceràmiques, de gran interès documental.

Vista la mecanització actual de les campanes, es pot admetre que el toc de quarts i hores es realitzi amb els martells electromecànics. No obstant estos hauran de ser regulats i posats uns 5 cm més alts, ja que actualment posen en perill l'existència de cadascuna de les campanes.

Així mateix seria recomanable modificar la mecanització de les campanes, tornant a posar truges de fusta i motors d'impulsos, els quals assegurin una millor conservació i sonoritat de les campanes, reproduïxen els tocs tradicionals i permeten de tocar manualment.

Francesc LLOP i BAYO